

Till Finansdepartementet fi.remissvar@regeringskansliet.se
med kopia till fi.sba.spn@regeringskansliet.se
registraturen@boverket.se och info@funktionsratt.se

Stockholm 29 oktober 2021

Remissvar om Tillsynsavgift och byggsanktionsavgift, Boverkets rapport diarienummer Fi2021/02315

Vi tackar för möjligheten att skicka in remissvar. Vi lämnar synpunkter på remissen utifrån behovet av god ventilation och inomhusmiljö i byggnader och extra känsliga personer med astma och allergisjukdom.

Här är Astma- och Allergiförbundets synpunkter:

- **Vi avslår Boverkets förslag att inte införa en möjlighet för byggnadsnämnderna att ta ut en tillsynsavgift när det gäller området tillsyn av obligatorisk ventilationskontroll.** Vi anser att möjligheten att ta ut avgift för kommunernas tillsyn är en viktig del (tillsammans med andra åtgärder för moderniserad ventilationskontroll) för att få OVK att fungera som avsett.
- **Vi anser att det är hög tid att genomföra åtgärder för att få OVK och tillsynen av denna att fungera.** Vi kan inte vänta på att frågan utreds på nytt men att inget sedan händer.

Motivering:

I en rapport från RISE om moderniserad ventilationskontroll 1) konstateras att det behövs en uppdaterad ventilationskontroll bl a eftersom tillsynen inte fungerar som avsett. Lagen om obligatorisk ventilationskontroll har funnits sedan 1991 men fungerar fortfarande inte fullt ut. Det lämnas flera förslag i rapporten där bl a handläggare för OVK på kommuner, upplever brister på resurser för att kunna arbeta aktivt med OVK och att tillsynen blir därför otillräcklig. Ett annat förslag i rapporten är att granska lagstiftningen inom området för att bättre inkludera inomhusmiljön och brukande av lokalen i OVK. Hittills har förslagen i rapporten inte realiserats.

I Boverkets rapport nämns att det finns skäl att överväga om kommuner ska få möjlighet att ta ut en administrativ avgift för att hantera protokoll om OVK. Några skäl som anges är att kontrollen brister på flera sätt, att byggnadsnämnderna inte har kännedom om vilka ventilationssystem som finns, att OVK även ska göras återkommande och rör inte privatpersoner. Myndigheten föreslår dock att avgifter för tillsyn av OVK istället tas upp i den pågående förstudie om digitalisering och automatisering av besiktningsförfarandet och ärendehantering som genomförs när det gäller OVK.

Boverket bedömer bl a att en ökad digitalisering och automatisering förväntas komma att minska behovet av möjlighet för byggnadsnämnderna att ta ut en administrativ avgift för arbetet som idag krävs för att registrera och hantera protokoll. Vi undrar dock över hur regeringen och Boverket ser på behovet av OVK och tillsyn av denna i de fastigheter som inte har automatisering och digitalisering av ventilationssystem - många äldre fastigheter i befintligt bestånd, exempelvis skolor. Vi tror att behovet av en fungerande OVK och tillsyn är särskilt stort där.

I en stor enkätundersökning till barnfamiljer 2019 2) rapporterar 11 procent av vårdnadshavarna till 12-åringar att deras barn har besvär på grund av inomhusmiljön i bostaden och/eller skolan (ökning med 2 procent från 2011). Huvuddelen av besvären rapporteras bero på inomhusmiljön i skolan. Totalt uppger 27 procent av vårdnadshavarna till 12-åringar att barnen är trötta, har huvudvärk, ögon-, näs eller luftvägsbesvär minst en gång per vecka oavsett miljö (en ökning med 6 procent från 2011).

Arbetsmiljöverket konstaterade vid sin tillsynsinsatsning på skolor 2013-16 3) att det ofta finns fläktstyrd ventilation i klassrum och arbetslokaler men att anläggningarnas kapacitet, skick samt hur installationer är utförda varierar stort. Även klass- och gruppstorlekar spelar roll när det gäller luftkvalitet i lokaler. Det inte är ovanligt att skolans lokaler har för hög personbelastning utifrån vad ventilationen klarar av. 450 krav ställdes på ventilation/luftkvalitet i skolor i samband med tillsynsinsatsen.

En undersökning 2019 4) av branschorganisationen Svensk Ventilation om hur OVK fungerar i kommuners skolor visade på stora brister:

- Endast 3 av 10 kommuner svarar att OVK har genomförts i alla skolor de senaste tre åren, trots lagstadgat krav. Det är en tydlig minskning sedan 2014.
- Hälften av kommunerna anser att kommunens tillsyn behöver förbättras. Det är betydligt fler än för fem år sedan.
- I var fjärde kommun har 25 procent, eller fler, av skolorna fått anmärkning eller icke godkänt vid senaste ventilationskontrollen. Det är lika många som för fem år sedan.
- En femtedel av kommunerna saknar rutiner kring uppföljning, vilket är samma nivå som för fem år sedan.

Med vänlig hälsning

Maritha Sedvallson
ordförande Astma- och Allergiförbundet

Källor:

- 1) Rapporten Moderniserad ventilationskontroll, RISE 2017:25;
<https://www.e2b2.se/forskningsprojekt-i-e2b2/varme-och-ventilation/moderniserad-ventilationskontroll/>
- 2) Miljöhälsorapport 2021; <https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/m/miljohalsorapport-2021/>
- 3) Rapport 2017:1, Projektrapport för Arbetsmiljöverkets nationella tillsyn av skolan 2013-2016; <https://www.av.se/globalassets/filer/publikationer/rapporter/projektrapport-arbetsmiljoverkets-nationella-tillsyn-skolan-2013-2016-rap-2017-1.pdf>
- 4) Rapport 2019 I klassrummet står luften still, Svensk Ventilation;
<https://www.svenskventilation.se/publikation/i-klassrummet-star-luften-still/>